

Saoghalta sin, a shaoghail

[Mac Cionnaith, L. *Dioghlum Dána*, Dublin, 1938, poem 53]

Donnchadh Mór Ó Dálaigh .cct. (?)

1 Saoghalta sin, a shaoghail,
ar gcaitheamh do chéadfaobhair;
saoghalta sibh iná sain,
a fhir shaoghalta shanntaigh.

2 Mar taoi fa thoice an domhain
- is rioth eich gan arodhain -
más tuar baoghail an bhochta
truagh, a shaoghail shaoghalta.

3 A aidhbheirseoir na n-uile,
id chumann, a chealgaire,
do mhuin deaghshóigh nír dhulta;
sguir, a sheanóir shaoghalta.

4 Ní théid duit-se fa dheireadh
do chisde dar cruinnigheadh,
luach an tsaoghail do rádh ruibh;
baoghail do dhál, a dhomhain.

5 Gidh bé chaitheas, gnáth a ghoin,
críoch bhur gcumainn, a shaoghail;
a fhir-se is a ghlac 'n-a ghar,
dar lat is sibh-se an saoghal.

6 Más tú, a shaoghail thuirsigh thruim,
an bioth cé do-chuaidh tharainn,
a earr ag breith ar an mbioth
gá fearr a bheith ar biseach?

7 Feadh an tsaoghail dá rádh ris,
a dhuine a-tá ag teacht thairis,
do chéill san saoghal ná sir
a thaobhadh féin an faid-sin.

8 Fada gur thuigeas tu-sa
fa chumann na colna-sa;
mairg do rothaobhúigh thú, a thruaigh,
a thrú, a dhrochshaoghail diombuain.

9 Ar do sgáth, is tú dá thoil,
taobh red leithsgéal an lá-soin
mairg a-tá, a shaoghail shanntaigh,

go lá an aonaigh iongantaigh.

10 Ar cathaighthibh na colna
le hainmhianaibh ionmhalla
gérsam dual im fhear fhalla
truagh ar seal san saoghal-sa,

11 Críoch an tsaoghail is sí sain
seacht dtroighthe d'fhagháil d'iomdhaidh;
mar as dual dó agus di-se
ag so an uagh ga innise.

12 Mar théid an t-umha is an t-ór
téid an t-aoibhneas 's an t-anshógh;
téid a chruth don chruth fhalla;
loch le sruth an saoghal-sa.

13 Bhar mbeith go hoirchilleach air
is córaide, a chlann Ádhaimh,
an bioth go dtairrnge tharaibh;
rioth na hainnle a ionnshamhail.

14 Nach cuireann an saoghal sibh
do dhéanamh oibre im aighidh
ní thig lá dá uaisle ann,
a thruaill-se a-tá 'n-ar dtiomchall.

15 Gé taoi neamhnáireach a-nois
budh nár ar chionn an chonntais
do neamhchomhall dá nochta,
a sheancholann shaoghalta.

16 Mar tá riamh dá chur i gcéill
córaide an cholann d'aimhréir
nach faghann sé acht moirn nach mar
gidh bé dan soirbh an saoghal.

17 Dámadh leat ó Dhia an domhan
más tú iarras athroghadh
leathlámh is méad a mhulta
créad acht seachrán saoghalta?

18 An saoghal dá dhearbhadh dheit
dá mbeitheá it athair éinmheic
an mac san láthair nach libh
's nach lat máthair an mheic-sin.

19 Caidhe an t-ól 's an t-aoibhneas trom?
caidhe a dtáinig riamh romham?

caidhe an saoghal a-né a-nos?
caidhe an té aonar anas?

20 Ná coiglidh cluiche ná cleas,
ná coiglidh ól ná aoibhneas
má tá, a dhaoine, gan bhar ndul
ná lá saoire ar an saoghal.

21 Fa dheireadh - truagh an tuirrse -
d'éis do shainnte, a shaoghail-se.
ceadh sibh acht na seacht dtroighthe.?
ag sin do cheart críochnuighthe.

22 Tuigthir nach caithionn do chrodh
méad bhar sainnte ar an saoghal;
lá feasda ní lat dod láibh;
ná bac dá dteasda teasdáil.

23 Aontroigh dá dtugtha toradh
dá mbeinn aga breathnoghadh,
treabhtha dom ithir ní fhuil;
mithidh do sheachna, a shaoghail.

24 Ar an dtalamh ó thánag
a-taoi fúm ag fanámhadt;
lúbghal darab gar a goimh
an dot shúgradh, a shaoghail.

25 Gá fios an mairfeá a-márach?
a-tá an saoghal seachránach;
a dhuine, ní lat go lá;
ná glac don chruinne [a carta].

26 Do budh mithidh d'fhior m'aoise
d'éis mo ruathair robhaoise
gan bheith red bhanncaibh baoghail,
a shanntaigh, a sheanshaoghail.

27 D'éis ar dháilis do dheochaibh
oirn-ne is ar ar n-aithreachaibh
ní cneasda go ndlighe a dháil
deasga do dhighe, a dhomhnáin.

28 Fa chabhair Caitir-íona
do mhúchadh mo mhíghníomha
ní beag an daingean damh-sa
m'aingeal is m'éarlasmh-sa. Saogalta.